

Správa o výsledku kontroly hospodárenia s finančnými prostriedkami Európskych spoločenstiev a iných prostriedkov zo zahraničia v stredných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávnych krajov v Gymnázium Považská Bystrica a SOŠ Stará Turá
2.3.2011

Kontrola bola vykonaná na základe Plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) na rok 2010.

Účelom kontrolnej akcie bolo preverenie dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov Európskej únie (ďalej len „EÚ“) a Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) pri nakladaní s finančnými prostriedkami z Európskeho spoločenstva (ďalej len „ES“) a iných zdrojov zo zahraničia v stredných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávnych krajov.

Predmetom kontroly bolo postavenie a charakteristika kontrolovaného subjektu, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami a prostriedkami ES a iných prostriedkov zo zahraničia, účinnosť vnútorného kontrolného systému.

Kontrola bola vykonaná v Gymnázium v Považskej Bystrici (ďalej len „Gymnázium“ alebo „prijímateľ“), a v Strednej odbornej škole v Starej Turej (ďalej len „SOŠ“), za kontrolované obdobie rokov 2007 až 2009.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Postavenie a charakteristika kontrolovaných subjektov

Gymnázium bolo zriadené Trenčianskym samosprávnym krajom (ďalej len „TSK“ alebo „zriaďovateľ“) ako rozpočtová organizácia s právnou subjektivitou, ktorá je svojimi príjmami a výdavkami zapojená na rozpočet zriaďovateľa.

Predmetom činnosti Gymnázia je poskytnutie úplného stredného vzdelania a príprava na štúdium na vysokých školách. K 31.12.2009 malo Gymnázium 828 študentov, ktorým sa venoval plne kvalifikovaný pedagogický zbor v počte 66 pedagogických zamestnancov.

SOŠ ako príspevková organizácia je právnickou osobou zriadenou TSK a na rozpočet zriaďovateľa napojená príspevkom. K 31.12.2009 navštevovalo školu 383 študentov, ktorá im poskytovala komplexné vzdelávanie a ubytovanie v školskom internáte s možnosťou vhodného využívania voľného času.

Kontrolou úplného znenia zriaďovacej listiny (ďalej len „ZL“) Gymnázia a jej dodatku, ako aj ZL SOŠ neboli zistené nedostatky.

2. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami a prostriedkami ES a iných prostriedkov zo zahraničia

1.1 Gymnázium

Gymnázium boli v kontrolovanom období poskytnuté finančné prostriedky z Európskeho sociálneho fondu (ďalej len „ESF“) a zo štátneho rozpočtu SR (ďalej len „ŠR SR“) v operačnom programe „Vzdelávanie“, prioritná os „Reforma systému vzdelávania a odbornej prípravy“, opatrenie „Premena tradičnej školy na modernú“, ktorého riadiacim orgánom bolo Ministerstvo školstva SR (ďalej len „MŠ SR“) a sprostredkovateľským orgánom pod riadiacim orgánom bola Agentúra MŠ SR pre štrukturálne fondy EÚ (ďalej len „Agentúra MŠ SR“).

Gymnázium predložilo žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku (ďalej len „NFP“) dňa 19.05.2008 Agentúre MŠ SR. Zmluva o poskytnutí NFP medzi Gymnázium a MŠ SR v zastúpení Agentúrou MŠ SR bola uzatvorená dňa 16.12.2008.

Dĺžka trvania realizácie projektu s názvom „Experimentálne overovanie inovovaného školského výchovnovzdelávacieho programu na Gymnázium Považská Bystrica“ bola predpokladaná od dňa 16.12.2008 do dňa 31.01.2011. Z uvedeného vyplýva, že projekt bol v období výkonu kontroly ešte v štádiu realizácie.

Predmetom projektu bola premena tradičnej školy na modernú. Hlavným cieľom bola inovácia školského vzdelávacieho programu, ktorá umožní žiakom rozvoj kľúčových kompetencií potrebných pre život vo vedomostnej spoločnosti.

Podľa zmluvy o poskytnutí NFP bola celková suma finančného príspevku schválená v sume 302,8 tis. EUR, čo predstavovalo intenzitu 95 % z celkových oprávnených výdavkov na realizáciu aktivít projektu. Prijímateľ financoval schválený projekt z vlastných zdrojov v sume 15,9 tis. EUR, čo predstavovalo 5 % z celkových oprávnených výdavkov a zároveň sa zaviazal zabezpečiť ďalšie vlastné zdroje na úhradu všetkých neoprávnených výdavkov projektu. Dodatkom zmluvy o poskytnutí NFP zo dňa 18.02.2010 bol celkový NFP podľa zdrojov financovania rozdelený na príspevok z ESF v sume 270,9 tis. EUR a príspevok zo ŠR SR v sume 31,9 tis. EUR.

Počas realizácie aktivít projektu v roku 2009 predložil prijímateľ Agentúre MŠ SR celkom šesť žiadostí o platbu (ďalej len „ŽoP“), z toho dve zálohové platby a štyri zúčtovania zálohovej platby. Kontrolou bol preverený priebeh financovania projektu podľa predložených ŽoP so všetkými prílohami, ktoré vecne a časovo súviseli s kontrolovaným obdobím do 31.12.2009. Kontrolou bolo zistené, že ŽoP boli predkladané včas a vo forme stanovenej podľa všeobecných zmluvných podmienok k zmluve o poskytnutí NFP. Uskutočnené výdavky boli uhrádzané v súlade so zmluvou o poskytnutí NFP. Úhrady zahrňovali len oprávnené výdavky a boli vykonané v oprávnenom období.

Kontrolou písomnej dokumentácie prijímateľa o konaní vzdelávacích aktivít v roku 2009 bolo zistené, že v jednom prípade informoval o ich začiatku poskytovateľa oneskorene, čím nedodrжал zmluvné podmienky. V kontrolovanom období boli predložené Agentúre MŠ SR štyri priebežné monitorovacie správy (ďalej len „PMS“), ich zasielanie v požadovanom termíne bolo potvrdené predložením poštového podacieho lístka a splňali požadované náležitosti.

Kontrolou poistenia majetku nadobudnutého v rámci projektu bolo preukázané, že prijímateľ nezabezpečil poistenie majetku v deň jeho nadobudnutia, čím porušil zmluvu o poskytnutí NFP, podľa ktorej bol povinný poistiť majetok bezodkladne.

V rámci kontroly dodržiavania zákona o účtovníctve bola preverená správnosť vedenia účtovníctva súvisiaceho s NFP a bolo zistené, že prijímateľ neúčtoval o nákladoch v tom účtovnom období, v ktorom vznikli, ale až v deň úhrady, čím nepostupoval v zmysle zákona o účtovníctve, podľa ktorého sa o nákladoch účtuje v tom účtovnom období kedy vznikli, bez ohľadu na deň ich úhrady. Ďalej bolo zistené, že Gymnázium nepreukázalo účtovanie o projekte oddeleným účtovaním v účtovných knihách na analytických účtoch 321 - Dodávateľa a 381 - Náklady budúcich období, čím nepostupovalo v zmysle zmluvy o poskytnutí NFP, podľa ktorej všetky príjmy a výdavky na projekt mali byť členené.

Verejné obstarávanie na dodávku tovarov a služieb zabezpečovalo Gymnázium samostatne ako zákazky s nízkou hodnotou. Dodávateľa boli vybraní na základe vykonaného prieskumu trhu, ktorý bol vo všetkých prípadoch preukázateľne doložený. S úspešným uchádzačom bola uzatvorená zmluva o dielo, prípadne kúpna zmluva alebo objednávka. Kontrolou uzatvorených zmlúv o dielo súvisiacich s dodaním notebookov, počítačov a kancelárskeho papiera bolo preukázané, že v nich chýbalo ustanovenie, ktorým by Gymnázium zaviazalo dodávateľa strpieť výkon kontroly, overovania súvisiaceho s dodávaným tovarom alebo službou, čo nebolo v zmysle zmluvných podmienok.

Kontrolou bolo overené, že boli splnené požiadavky na publicitu stanovenú v nariadení Komisie ES a v zmluve o poskytnutí NFP. V čase výkonu kontroly projekt slúžil svojmu účelu a cieľu, na ktorý boli poskytnuté finančné prostriedky.

2.2 SOŠ

V čase výkonu kontroly mala SOŠ schválené tri projekty.

2.2.1 V operačnom programe „Vzdelávanie“, opatrenie „Premena tradičnej školy na modernú“ boli SOŠ poskytnuté finančné prostriedky z ESF a zo ŠR SR. Zmluva o poskytnutí NFP medzi SOŠ a MŠ SR v zastúpení Agentúrou MŠ SR bola uzatvorená dňa 16.09.2009 a bola upravená dvomi dodatkami.

Dĺžka trvania realizácie projektu s názvom „Implementácia rozvojového programu Informačné a sieťové technológie“ bola predpokladaná od dňa 12.10.2009 do dňa 30.09.2011.

Hlavným cieľom projektu bolo prispieť k zvýšeniu adaptability absolventov školy na trhu práce alebo v procese vyššieho a ďalšieho vzdelávania prostredníctvom rozvoja vzdelávania informačných technológií.

Podľa zmluvy o poskytnutí NFP bola celková suma finančného príspevku schválená v sume 313 tis. EUR, čo predstavovalo intenzitu 95 % z celkových oprávnených výdavkov na realizáciu aktivít projektu. SOŠ financovala schválený projekt z vlastných zdrojov v sume 16,4 tis. EUR a zaviazala sa zabezpečiť ďalšie vlastné zdroje na úhradu všetkých neoprávnených výdavkov projektu.

Počas realizácie aktivít projektu predložila SOŠ Agentúre MŠ SR celkom päť ŽoP, z toho jedna zálohová platba. Kontrolou predloženej dokumentácie súvisiacej so ŽoP bolo zistené, že štyri zúčtovania zálohovej platby boli predložené poskytovateľovi v období, ktoré nespada do stanoveného kontrolovaného obdobia. Z tohto dôvodu u uvedených ŽoP kontrola vykonaná nebola.

Vzhľadom na realizáciu projektu mimo stanoveného kontrolovaného obdobia, nebolo možné preveriť správnosť a súlad vedenia účtovníctva so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov a zmluvou o poskytnutí NFP, preveriť postupy účtovania a skutočnosti, ktoré boli predmetom účtovníctva. Pri preverení predloženej dokumentácie z verejného obstarávania tovarov a služieb bolo zistené, že ani jedno z vykonaných verejných obstarávaní nespada do stanoveného kontrolovaného obdobia.

Kontrolou bolo preukázané, že boli splnené požiadavky na publicitu stanovenú v nariadení Komisie ES a v zmluve o poskytnutí NFP. V čase výkonu kontroly nebol projekt ukončený a zrealizovaný v celom svojom rozsahu.

2.2.2 SOŠ boli v kontrolovanom období poskytnuté finančné prostriedky z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ďalej len „ERDF“) v operačnom programe „Program cezhraničnej spolupráce Slovenská republika - Česká republika 2007 - 2013“, oblasť podpory „Vzdelávanie, trh práce a zamestnanosť“. Riadiacim orgánom bolo Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR (ďalej len „MVarR SR“) a sprostredkovateľským orgánom pod riadiacim orgánom bol TSK.

Dňa 14.09.2009 bola uzatvorená zmluva o poskytnutí NFP medzi MVarR SR ako poskytovateľom a SOŠ Strážnice ako vedúcim partnerom projektu a následne bola dňa 28.10.2009 uzatvorená zmluva o poskytnutí NFP medzi MVarR SR a SOŠ ako hlavným cezhraničným partnerom projektu. Predpokladaná dĺžka trvania realizácie projektu s názvom „Spoločné vzdelávanie pre budúcnosť“ bola predpokladaná od dňa 01.10.2009 do dňa 30.06.2012.

Predmetom projektu bola podpora socio - kultúrneho a hospodárskeho rozvoja cezhraničného regiónu a spolupráce. Jeho hlavným cieľom bolo zvýšenie kvality vzdelávania za účelom podporiť a rozvíjať individuálny potenciál žiakov smerujúci k vybudovaniu základu pre celoživotné učenie a pre harmonický rozvoj ich osobností a pre konkrétnu uplatniteľnosť na trhu práce v obidvoch zahraničných regiónoch.

Celkové oprávnené náklady projektu boli vo výške 344,3 tis. EUR, požadovaná výška NFP zo strany SOŠ bola v sume 146,2 tis. EUR. Na spolufinancovaní vo výške 5 % z celkových nákladov projektu SOŠ sa podieľal aj TSK sumou 7,7 tis. EUR. Celkové náklady projektu zo strany SOŠ Strážnice predstavovali sumu 190,4 tis. EUR.

Kontrola preukázala, že SOŠ v kontrolovanom období v súvislosti s uvedeným projektom nepredkladala žiadne ŽoP.

Vzhľadom na realizáciu projektu mimo stanoveného kontrolovaného obdobia nebolo možné preveriť správnosť a súlad vedenia účtovníctva so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov a zmluvou o poskytnutí NFP.

Z realizácie aktivít projektu boli predložené dve PMS, ktoré boli zasielané riadiacemu orgánu mimo kontrolovaného obdobia. Kontrolou bolo ďalej zistené, že zmluva o poskytnutí NFP neupravovala podmienky pre publicitu a informovanosť uvedeného projektu.

V čase výkonu kontroly nebol projekt ukončený a zrealizovaný v celom svojom rozsahu a jeho ukončenie je naplánované na obdobie jún 2012.

2.2.3 V kontrolovanom období SOŠ realizovala aj projekt Comenius - Školské partnerstvá v rámci Programu celoživotného vzdelávania. Hlavnou témou projektu bol rozvoj Európy cez porozumenie podobností a rozdielností medzi krajinami, ako boli ovplyvnené migráciou obyvateľstva od roku 1950 do súčasnosti. Finančná zmluva Comenius bola uzatvorená dňa 19.10.2007 medzi SOŠ a Slovenskou akademickou asociáciou pre medzinárodnú spoluprácu. Sprostredkovateľským orgánom bola Národná agentúra programu celoživotného vzdelávania - Občianske združenie registrované na Ministerstve vnútra SR (ďalej len „národná agentúra“), ktorá sa v nej zaviazala spolufinancovať náklady akcie až do maximálnej výšky 12 tis. EUR.

Kontrola preukázala, že národná agentúra uzavrela vyúčtovanie finančnej zmluvy Comenius dňa 27.10.2009, pričom poskytnuté finančné prostriedky boli použité na účel stanovený v zmluve a projekt bol zrealizovaný v celom svojom rozsahu. Vykonanou kontrolou neboli zistené nedostatky.

3. Účinnosť vnútorného kontrolného systému

Kontrolou bol zhodnotený vnútorný kontrolný systém z hľadiska jeho spoľahlivosti a úplnosti. Obsahom hodnotenia bolo preverenie kvality nástrojov, postupov a metód, ktoré boli využívané pri finančnom riadení.

Vykonávanie vnútornej kontroly na Gymnázium upravovala interná smernica o finančnej kontrole, ktorou sa určili základné pravidlá, ciele a spôsob vykonávania finančnej kontroly v zmysle zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite. Za výkon predbežnej kontroly zodpovedal zamestnanec školy poverený riaditeľkou školy. V prípade náročnejších a zložitejších finančných operácií mala byť predbežná finančná kontrola zabezpečovaná dvojstupňovo, avšak v smernici o finančnej kontrole nebolo jednoznačne stanovené čo je náročnejšia a zložitejšia finančná operácia.

Kontrolou účtovných dokladov súvisiacich s realizáciou projektu v kontrolovanom období bolo zistené, že v jednom prípade chýbal na krycom liste k dodávateľskej faktúre za poskytnutie finančných služieb dátum vykonania predbežnej finančnej kontroly, čím Gymnázium nepostupovalo v súlade s ustanovením zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite, podľa ktorého vykonanie predbežnej finančnej kontroly potvrdzujú osoby uvedením dátumu jej vykonania na doklade súvisiacom s pripravovanou finančnou operáciou.

Kontrola ďalej preukázala, že Gymnázium nezabezpečilo vykonanie predbežnej finančnej kontroly vo fáze prípravy finančnej operácie. Ďalej bolo zistené nedostatočné vykonávanie predbežnej finančnej kontroly v súvislosti s uzatváraním dohôd o pracovnej činnosti zamestnancov, ktorí pracovali na projekte. Tým, že Gymnázium dostatočne nezabezpečilo výkon predbežnej finančnej kontroly, nepostupovalo v súlade so zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite.

V SOŠ nebolo možné zhodnotiť fungovanie vnútorného kontrolného systému z dôvodu, že v stanovenom kontrolovanom období nenastali účtovné prípady, ktoré mohli byť predmetom kontroly.

Zhrnutie

Kontrolou bolo preukázané porušenie zmluvných podmienok, keď prijímateľ nepreukázal účtovanie o projekte oddeleným účtovaním na dvoch analytických účtoch, neinformoval poskytovateľa o konaní vzdelávacej aktivity v dohodnutom termíne, bezodkladne nepoistil majetok nadobudnutý v rámci projektu a v troch uzatvorených zmluvách o dielo nezaviazal dodávateľa povinnosťou strpieť výkon kontroly súvisiaceho s dodávaným tovarom alebo službou.

Kontrolou bolo zistené porušenie zákona o účtovníctve, keď Gymnázium z časového hľadiska nesprávne účtovalo o vzniknutých nákladoch súvisiacich s projektom.

Ďalej bol porušený zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite, keď v jednom prípade Gymnázium nepotvrdilo dátumom vykonanie predbežnej finančnej kontroly a v súvislosti s uzatváraním zmlúv, objednávok a dohôd o pracovnej činnosti vo fáze prípravy finančných operácií vykonávalo finančnú kontrolu nedostatočne.

Kontrola preukázala, že prijímateľ napriek zisteniam uvedeným v protokole o výsledku kontroly zásadne neporušil podmienky pridelenia NFP.

Výsledky kontroly boli prerokované so štatutárnym orgánom Gymnázia. Na odstránenie zistených nedostatkov prijalo Gymnázium päť opatrení a tvoria prílohu správy.

Z vykonanej kontroly v SOŠ bol vypracovaný záznam o výsledku kontroly, nakoľko neboli zistené žiadne nedostatky.

Odporúčania na riešenie zistených nedostatkov:

Na základe kontrolou zistených nedostatkov NKÚ SR odporúča, aby Gymnázium prepracovalo internú smernicu o finančnej kontrole s cieľom podrobnejšie zadefinovať pojem „náročnejšia a zložitejšia finančná operácia“ a aby SOŠ vypracovala vnútornú smernicu na zabezpečenie vykonávania predbežnej a priebežnej finančnej kontroly, ktorou by sa určili základné pravidlá, ciele a spôsob vykonávania finančnej kontroly v zmysle zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite.